Cena numeru pojedyńczego 10 groszy.

GŁOS WĄBRZESKI

Przedpłata wynosi na miesiąc maj w ekspedycji 1 złoty z odnoszeniem przez pocztę 20 groszy więcej. W wypadkach nieprzewidzianych przy wstrzymaniu przedsiębiorstwa złożeniu pracy przerwaniu komunikacji otrzymujący nie ma prawa żądać pozaterminowych dostaczeń gazety, lub zwrotu — — — — — — — — ceny — abonamentu. — — — — — — — Za dział ogłoszeń redakcja nie odpowiada — — —

Konto czekowe: P. K. O. Poznań 204252

Ogłoszenia: Za ogłoszenia pobiera się od w[illegible] mm. (7 łam[illegible]) [illegible] na stronie 2-łamowej w w[illegible] [illegible] groszy, na 1-ej stronie 5[illegible] groszy. Raba[illegible] udzie[illegible] przy częstem ogłaszaniu. [illegible] Wąbrzeski wyc[illegible] trzy razy tygodniowo i to w poniedziałek, w [illegible] i piątek. Skrzynka poczt. 23 — Redakcja i Ad[illegible] — stracja znajduje się przy ul. Mickiewicza [illegible]

Nr. 62 | Wąbrzeźno, wtorek 26 maja 1925. | Rok V

Już widać odwet w dali.

Nazajutrz po wyborze Hindenburga na prezydenta Rzeszy niemieckiej pisaliśmy, że wybór ten stanowi początek nowej ery politycznej na terenie Europy i całego świata. Hindenburg jest bowiem sztandarem, pod którym złączą się wszyscy Niemcy do odwetu.

I nie czekaliśmy długo na pierwsze jaskółki odwetowe. Dnia 18 bm. min. spraw zagranicznych Stresemann z trybuny parlamentarnej oświadczył całemu światu, że „granice wschodnie Niemiec, obecnie wytyczone, nie mogą pozostać na wieki niezmienionym faktem.“ Niemcy nie dążą do gwałtownej ich zmiany tylko dlatego, ponieważ nie mają na razie „siły i ochoty“.

Słowa te są tylko dosyć niezręcznem zamaskowaniem swej „ochoty“ do zmiany granic Polski na korzyść niemiecką. A „siły“ to Niemcy też mają ukryte i ukażą je w stosownej chwili zdumionemu światu. My co prawda nie zdziwimy się, gdy nasz miły sąsiad z zachodu wyciągnie rękę po ziemie nasze.

Widząc odwet w oddali musimy się zabezpieczyć i przygotować wszystko, aby przyjąć sąsiada z całą godnością. Sądzimy, że pan Minister Wojny Sikorski, jako przezorny gospodarz, nie zapomni o niczem...

Dla całego narodu polskiego niech będą słowa Stresemanna i hr. Westarpa przestrogą i wskazówką, że nadszedł czas, w którym wszystkie partje muszą swe programy odłożyć na bok, a ułożyć jeden program budowy i zabezpieczenia państwa...

Jednością silni, stawimy czoło każdej nawalnicy i na polach Grunwaldu lub niwach Psiego Pola staniemy się godnymi synami naszych przodków...

Czekajmy zatem odwiedzin sąsiada
Z bronią u nogi i z szablą u boku.
Czem chata nasza bogata, tem rada —
Ale od wrótni nie ustąpmy kroku!

Biegun północny odkryty.

Berlin. W sobotę późnym wieczorem nadeszła tutaj wiadomość z Oslo, że Amundsen dosięgnął bieguna północnego. Bliższych szczegółów brak.

Szczegóły ekspedycji.

Nowy Jork. Pisma amerykańskie zamieszczają wiadomość, że Amundsen dotarł już do bieguna i jest w drodze powrotnej. Potwierdzenia tej wiadomości ze statków norweskich, które towarzyszyły lotowi Amundsena, niema. Prawdopodobnie wiadomość tę nadał do pism amerykańskich Amerykanin Ellysworth, który towarzyszy norweskiemu podróżnikowi.

Oslo. Według obserwacji meteorologów wszystkich północnych stacyj czas, jaki obrał sobie Amundsen na podróż jest niezwykle sprzyjający. Nad biegunem panować musi obecnie bardzo dobra pogoda. Amundsen liczy, że podróż jego potrwa od 3 do 4 dni. Przed wyjazdem otrzymał on od norweskiego prezydenta ministrów telegram gratulacyjny. Amundsen ma objąć biegun północny w imieniu króla norweskiego. Pozostawił on w zamkniętym termosie datę i godzinę swego przybycia na biegun. Na wierzchu termosu będzie zatknięta chorągiew z barwami norweskiemi. Podróż odbywa się o 12 stopni na wschód od Greenwich. W pierwszym aeroplanie, który zaopatrzony jest w łódź pojechał Amundsen, w drugim Ellysworth. Podróżni wzbili się na wysokość 100 metrów, a żeglować będą na wysokości 800, z powrotem wzbiją się na wysokość 2000 mtr. Podróż odbędzie się bez lądowania po drodze na stacjach. Amundsen i cała wyprawa zaopatrzona jest we wszystkie nowoczesne urządzenia zapobiegające zimnu. Podróżni zabrali ze sobą 1000 pocztówek.

Polska nie jest zobowiązana do ogłaszania swoich zbrojeń

Sowiety są niebezpieczeństwem dla sąsiadów.

Genewa. Na konferencji w sprawie ograniczenia handlu bronią, konferencja przyjęła zapatrywanie i zastrzeżenia delegacji polskiej. Konferencja ustaliła listę państw, podlegających zastosowaniu ograniczeń. Na liście tej nie figuruje Polska i Rumunja z powodu sąsiedztwa z Rosją. Sowiety do konwencji nie przystąpiły jako nieograniczony producent broni. Są więc one niebezpieczeństwem dla sąsiadów, t. j. dla Polski i Rumunji.

Przyjęto jednogłośnie projekt angielski o wykluczenie Rosji z pośród sygnalarjuszów.

Polska i Rumunja nie są zobowiązane do ogłaszania swoich zbrojeń, dopóki Rosja nie przystąpi do konwencji.

O ile to nie nastąpi w ciągu 2 lat zwołana będzie nowa konferencja.

Stresemann znowu atakuje nasze granice.

Berlin. Podczas otwarcia domu niemieckiego w Stuttgardzie przemawiał minister Stresemann, który oświadczył między innemi co następuje. Niemcy powinny złożyć świadectwo o tem, że można zmienić granice, ale nie można zmienić serc, które przyznają się do niemieckości. Następnie przemawiał Loebe, który w imieniu parlamentu niemieckiego również przesłał Niemcom zagranicznym pozdrowienia.

Zjazd Okręgowy Towarzystw Kupieckich na Pomorzu w Wąbrzeźnie.

W niedzielę, dnia 17 bm. odbył się tu VI Zjazd Okręgowy Związku Towarzystw kupieckich na Pomorze, który podług programu na rok bieżący z inicjatywy związku urządził komitet dwóch tutejszych Towarzystw kupieckich. Na Zjazd przybył cały Zarząd Związkowy na czele z prezesem p. Tadeuszem Marchlewskim, pp. Krzywińskim posłem do Sejmu Dr. Rzepeckim kierownikiem Centrali, Sobocińskim objazdowym kierownikiem Związku, dyrektorem Fröhlich i innymi członkami. Pozatem były reprezentowane Towarzystwa kupieckie z Golubia, Kowalewa, Jabłonowa, Chełmna, Chełmży, Radzyna Kościerzyny i inne. — Cel Zjazdu był ten, aby obradować nad sytuacją handlu naszego w obecnem trudnem położeniu kraju i aby omówić swe sprawy organizacyjne. — Zjazd Okręgowy poprzedziło nabożeństwo w kościele farnym.

O godz. 10 i pół zagaja zebranie prezes Komitetu Zjazdowego, p. Deręgowski, w serdecznych słowach witając gości i przybyłych kolegów, poczem zaprasza na marszałka Zjazdu prezesa p. T. Marchlewskiego, a do prezydjum posła Krzywińskiego, prezesów; T. K. S. z Golubia p. Jordana, z Chełmna p. Chmurzyńskiego, z Jabłonowa p. Kokoszyńskiego, z Kowalewa sekretarza towarzystwa p. Przybyszewskiego. — Protokół prowadzą pp. Kazimierz Głowacki i Kornaszewski z Wąbrzeźna. —

Po ukonstytuowaniu się prezydjum marszałek Zjazdu p. Marchlewski wita gości w osobie przedstawiciela p. Wojewody, radcę p. Barciszewskiego, przedstawiciela parlamentu posła Nowickiego i posła Krzywińskiego, burmistrza miasta p. Schwarza, prasę i wszystkich innych. — Mówca na wstępie podkreśla znaczenie Zjazdów Okręgowych, które mają na celu zapoznanie członków Związku z tą pracą, jaką na szerszej arenie organizacja podejmuje, by podzielić się swemi zamierzaniami w przyszłości i efektami pracy w teraźniejszości. W dłuższem przemówieniu charakteryzuje marszałek Zjazdu przeżywany ciężki okres życia gospodarczego i że sanacja skarbu nie jest skończona, bo sanacja życia gospodarczego nie nastąpiła w ślad kroku sanacji walutowej. Dotychczasowe rządy nasze nie umiały nawiązać kontaktu ze sferami gospodarczemi, szczególnie z kupieckiemi. — Kupiectwo polskie będzie zadowolone, jeśli inicjatywa rządu w ostatnich czasach podjęta w celu zbliżenia się do sfer gospodarczych, będzie podejmowana i nadal. Zorganizowane kupiectwo bowiem przez 5 lat napróżno w tym kierunku podejmowało wysiłki. Zwrot już nastąpił w sferach rządowych, co bezsprzecznie jest wynikiem ściślejszej konsolidacji kupiectwa polskiego. — Konferencja, jaka miała miejsce niedawno u ministra przemysłu i handlu, niezawodnie rozpocznie nowy okres docenienia ze strony rządu, czem jest kupiectwo w strukturze gospodarczej państwa.

Mówca zastanawia się nad powodami tego nieliczenia się z kupiectwem, wykazuje brak linji w poczynieniach naszego rządu, jeśli chodzi o sprawy handlu, krytycznie oświetla niezrozumiałe dla nas zjawisko, iż rząd przedewszystkiem zajmował się handlem zagranicznym, zapominając o potrzebie uzdrowienia wewnętrznych warsztatów pracy naszego handlu. Mówca przechodzi do charakterystyki kupca polskiego, mówi o jego walorach i nadmiernym obciążeniu podatkowem i innych ciężarach, wspomina o niedołężnem funkcjonowaniu urzędów celnych, będących wynikiem wadliwej polityki celnej, również wadliwą jest nasza polityka taryfowa, poświęca dużo miejsca umowie handlowej z Niemcami i wszechstronnie omawia całokształt naszego życia gospodarczego. W zakończeniu prezes Związku wykazuje przykładowo, czem może być kupiectwo w życiu państwa, jeśli rząd względem tej warstwy społeczeństwa będzie stosować rozumną politykę. — Godzinne przeszło przemówienie, wypowiedziane z wielką swadą, a przytem gruntownie oświetlające niedomaganie handlu polskiego na tle ogólnego życia gospodarczego, spotkało się z żywym poklaskiem zgromadzonych. — Następnie przewodniczący udziela głosu przedstawicielowi Województwa p. Barcikowskiemu i burmistrzowi miasta p. Schwarzowi, którzy: pierwszy w imieniu wojew., drugi w imieniu miasta, życzą obradom owocnego wyniku. —

Z kolei referat wygłosił poseł Krzywiński na temat: „Analiza naszych stosunków gospodarczych“. Mówca w źródłowym referacie i z głęboką znajomością przedmiotu wtajemnicza zebranych w całokształt tych cyfr budżetu, które dotyczą życia gospodarczego. — Poseł Krzywiński mówi o podstawach naszej polityki celnej, o chaotyczności taryfy kolejowej o jej brakach. Mówca wyraża zadowolenie, że czyn-

Pierwsza Pomorska Wystawa Rolnictwa i Przemysłu w Grudziądzu od 26 czerwca do 6 lipca.

Pawilon Rzemiosła.

Nadzwyczaj doniosłe znaczenie ma odbudowa kraju zwłaszcza w dobie obecnej, gdy rząd wyasygnował na ten cel ogromne fundusze. Stwarzając mieszkania odpowiadające potrzebom życiowym obywatelstwa uzdrawia się całe społeczeństwo przez co wzrasta dobrobyt i potęga państwa.

Ale tu oto wyłania się ważne zadanie, by w wolnej Polsce przywrócić dawne tradycje, otrząsnąć się z cudzych naleciałości stylowych, często przeciwnych z duchem i tradycją narodu polskiego i wskrzesić architekturę polską, którą przed wiekami zachwycali się cudzoziemcy.

Pawilon Rzemiosła

Dla architekta polskiego jest zbyt trudne zadanie, gdyż nie wiele pozostało zabytków tego rodzaju, tem więcej, że dawna architektura polska była przeważnie drewniana, a stałe wojny i najazdy zniszczyły najdrogocenniejsze nasze zabytki. Kto posiada jednakowoż polot artysty i ducha polskiego, ten potrafi stworzyć rzeczy czysto polskie, zastosować je do obecnego rozwoju budownictwa i wlać w nie piękno.

Architektura Pierwszej Pomorskiej Wystawy Rolnictwa i Przemysłu w Grudziądzu jest utrzymana w duchu polskim — zasługa radcy ministerjalnego inż. architekta p. Millera.

Jako przykładtego może posłużyć pawilon rzemiosła w zmodernizowanym stylu kaszubskim, projekt wprawdzie młodego, lecz bardzo uzdolnionego architekta p. Witolda Wiśniewskiego z Grudziądza.

Styl kaszubski wyróżnia się ślicznemi wiązaniami w słupach podcieniowych, szczytami itd. Nie sposób wyliczyć tu wszystkie znamiona charakterystyczne, które wypłynęły z ducha cieśli, kaszubskiego czerpiącego natchnienie z otaczającej go przyrody przy tworzeniu tak ściśle pięknych i swojskich motywów.

Pawilon Rzemiosła jest przeznaczony dla zabytków kulturalno-historycznych a mianowicie dla sztandarów, starych dokumentów i cennych wyrobów sztuki rzemieślniczej, przeto jest do tego odpowiednio zaprojektowany. Robi on wrażenie starego kaszubskiego drewnianego kościółka, krytego jak to w dawnych czasach bywało gontem. Wieżyca jest podparta na słupach, związanych mieczami kaszubskimi. Wejście jest nieco zmodernizowane przez dodanie kolumn też polskich lecz oklasycznionych. Małe okienka dają tyle światła, ile dawniej było oświaty. Z tej rotundy wchodzi się pod łękiem symbolizującym Polskę opartą o Pomorze — biały orzeł spoczywający na dwóch gryfach, które strzegą dostępu do morza — do salki, zawierającej dokumenty i starożytne przedmioty. Salka ta robi wrażenie izdebki dawnego rzemieślnika. Pawilon Rzemiosła będzie bezwątpienia jedną z największych atrakcyj całej wystawy.

---

niki rządowe już zrozumiały, iż nie prowadzi się polityki od zielonego stolika, lecz że trzeba porozumienia i kontaktu z czynnikami. Marszałek Zjazdu dziękuje mówcy, a zebrani nagradzają referat oklaskami. Na tem pierwsza część obrad zakończona.

Po zakończeniu pierwszej części posiedzenia udał się cały zjazd na uroczystości i Wystawę prac uczniowskich, która poza uroczystością w kościele zapoczątkowała się przy ogromnym tłumie tutejszej i pozamiejscowej publiczności na rynku wąbrzeskim. Emblematy pamiątkowe zaofiarowane przez tutejsze Towarzystwa Kupieckie Drużynie harcerskiej i Stow. Katolickiej Młodzieży Polskiej przymocowali na drzew cach pp. Głowacki i Sigurski skąd udano się na miejsce wystawy. Dalszą część Zjazdu uświetnili swoją obecnością starosta p. Dr. Szczepański, X. senator Bolt, X. prob. Łoziński X. prob. Zakryś pp. posłowie Nowicki, Sacha Paweł, Krzywiński, dalej Naczelnik sądu Powiatowego p. Radłowski, mecanas Dr. Jędrkiewicz, aptekarz Dr. Piotrowski, p. inżynier Drzymuchowski, Naczelnik Urzędu Skarbowego p. Gesing i wielu innych gości. —

Referat trzeci z kolei wygłosił dyrektor Związku p. Dr. Rzepecki na temat noweli do ustawy o podatku obrotowym oświetlając i podając gruntownej analizie te momenty ustawy, które przyczyniają się do stwarzania dla handlu polskiego nad wyraz trudnych warunków rozwoju. —

Ostatnio wygłosił w obszernie i treściwie opracowanym referacie prezes towarzystwa Samodzielnych kupców p. Deręgowski, na temat: Kupiectwo wobec Spółdzielni Samodzielnych. —

W powyższym referacie zilustrował p. D. znaczenie kupiectwa jako takowego wogóle, a znaczenie kupiectwa polskiego jako obywateli pojmujących i stawiających obowiązek narodowy na pierwszem miejscu. — Zaznaczono, iż kupiectwo polskie brało współudział w akcji, oswobodzenia byłych dzielnic pruskich, jak akcji wszelkich odporów podczas napadów i wojny bolszewickiej nie szczędząc nawet pieniedzy. W. referacie sye wyświetlił p. D. dalej, iż Spółdzielnie bankowe są wszędzie potrzebne. Spółdzielnie handlowo-gospodarcze są tam potrzebne, gdzie fachowo wyszkolonego kupiectwa nie ma, to jest na Kresach. Była dzielnica pruska jest już dziś zalana Spółdzielniami handlowemi, najróżniejszych odcieni, które łatwo przez osiąganie kredytów zrujnują już i tak przez dewaluację, zniwelowany stan kupiectwa polskiego. — Referat przyjęto hucznymi oklaskami.

Po zakończeniu tegoż zabierali głos w tej sprawie prezesi pp. Szymański z Golubia, Jezierski z Wąbrzeźna i inni współuczestnicy. —

Ostatecznie uchwalono stosowną rezolucję, której dla braku miejsca się nie podaje.

Następuje ogłoszenie wyniku konkursu dekoracji okien wystawowych. — Referuje przewodniczący jury p. Dyr. Fröblich. — Wynik sądu następujący:

1-szą nagrodę przyznano z branży kolonjalnej p. Markuszewskiemu.

2-gą p. Krychowi, — 3 cią p. Czerneckiemu, — 4-tą p. Kaczyńskiemu, — 5 tą p. Piotrowskiemu, — 6-tą p. Banasowi. —

Z branży bławatnej: 1-szą nagrodę otrzymał p. Chwiałkowski, 2-gą p. Żuralski. — Z różnych branż otrzymują list pochwalny: 1-szy p. Grudzińska, 2-gi p. Gerke, 3-ci p. Wojtecki, 4-ty p. Kornaszewski. — Odznaczeni wystawcy otrzymują dyplomy od Związku Towarzystw Kupieckich. —

Po dyskusji, która wywiązała się na tle wygłoszonych referatów, uchwalono rezolucję w sprawie spółdzielni, w sprawie traktatu handlowego. —

O godz. 18, 45 zamknął Zjazd p. prezes Marchlewski dziękując Towarzystwom za gościnne przyjęcie i życzy im najpomyślniejszego rozwoju, na co p. Deręgowzki stosownie odpowiada.

Na Zjeździe Okręgowym była zastąpiona prasa przez „Głos Wąbrzeski" z Wąbrzeźna, przez „Słowo Pomorskie" z Torunia, przez „Głos Pomorski" z Grudziądza, przez „Dziennik Bydgoski" z Bydgoszczy. —

Cześć Kupiectwu Polskiemu!

Korespondencja z Kowalewa

Założenie Bractwa Strzeleckiego.

W dniu 13 maja br. ku wielkiemu naszemu zadowoleniu z inicjatywy Pom. Związku Strzelców zwołano zebranie członków, którzy jeszcze za czasów niemieckich należeli do Bractwa Strzeleckiego celem wskrzeszenia do życia założonego jeszcze w 1910 r. powyższego towarzystwa.

Po zagajeniu tegoż przez brata Lischewskiego w krótkiem przemówieniu i objaśnieniach burmistrza p. Küchlera i p. Gończa przewod. Pomorsk. Zw. Strzelców przystąpiono do wyboru intermistycznego zarządu, w skład którego weszli bracia: Jako komendant (prezes) Kurzyński Franciszek, kapitan (zastępca prez.) p. Wroński Antoni, adjutant (sekretarz) p. Smoliński, rachmistrz (skarbnik) p. Garbrecht Jerzy, 2 strzalmistrzów (strzelców sztab.) pp. Kilper i Lischewski i 3 ławników (kierowników oddziałowych) pp. Borkowski B., Müller H. i Mettner Otto.

Miejmy nadzieję, że po ukonstytuowaniu się zarządu i bractwa przez przystąpienie do tegoż dawniejszych żołnierzy i dobrych patrjotów, których zapisuje zarząd, będzie na nowo bractwo jak było, na chwałę Boga i Ojczyzny, by dobrym przykładem świecić współobywatelom.

Cześć Strzelcom.

Wiadomości potoczne.

Wąbrzeźno, dnia 25-go maja 192) r.

Kalendarzyk poniedziałek 25 maja Grzegorza VII pap. Marji
Wtorek 26 maja Filipa Ner. Bogu chwała
Sroda 27 Bedy W. d. k. Jana pap.

— **W sprawie zwalniania dzieci szkolnych.** Kuratorjum Okręgu Szkolnego Pomorskiego donosi, że w sprawie zwolnienia w tym roku dzieci szkolnych do pielenia i przerywania buraków, obowiązuje zeszłoroczny okólnik Kuratorjum do PP. Insp. Szkolnych z dnia 17. VI. 1924 r. L. 6042, który głosi, że kierownicy szkół winni w okresie pielenia i przerywania buraków zwalniać do tych robót dzieci od 10-go roku życia na wnioski przełożonych obszarów dworskich i rolników, w tem zainteresowanych.

— **Pałac Świetlnych Obrazów.** We wtorek wyświetla p. Kaczyński operetkę filmową pod tytułem «Dziewczę z pontecuculi" Widzowi będą przedstawione najnowsze tańce jak shimmy, jawa itd. Muzyka Jazz Bandu. Każdemu amatorowi kina leży jeszcze teraz film operetkowy p. t. „Złota Gejża" w miłej pamięci, który był wyświetlany w ubiegłym roku. Pan Kaczyński nie szczędzi kosztów i trudów sprowadza porаz drugi podobny film, Jest to wysiłek wielki dlatego polecamy gorąco zwiedzenie filmu. Spodziewamy się, że Szan. Publiczność szczelnie napełni salę, gdyż film ten będzie tylko we wtorek demonstrowany. Śpiew wykonują artyści scen warszawskich przy akompanjamencie całego warszawskiego zespołu muzycznego Ceny nieco podwyższone

— **„Antychryst".** K. H. Rostworowskiego dramat ideowy, skreślony genjalnem piórem najpotężniejszego talentu ostatniej doby, zostanie odegrany przez zespół I. St. P. T. O. z Torunia we czwartek 28 maja w sali „Dwór Wąbrzeski". Utwór ten, owiany wielką miłością Ojczyzny powstał pod wpływem bólu jaki zatargał społeczeństwem podczas smutnych wypadków listopadowych w Krakowie. Działające wówczas żywioły nazwał Rostworowski szalejącym Antychrystem ujmując dramat w 3 akty pełne wstrząsających scen. Dziś kiedy idee potwornego wschodu rozpuszczają macki na naszych ziemiach sztuka ta jako najpotężniejsze dzieło propagandowe winna być znana każdemu obywatelowi miłej naszej Ojczyzny.

— **Udział Wystawców na Pomorskiej Wystawie przekroczył przewidzianą normę.** W dniu 15 maja b. r. upłynął ostateczny termin przyjmowania zgłoszeń do udziału na Pomorskiej Wystawie Rolnictwa i Przemysłu w Grudziądzu.

Z dotychczasowych obliczeń wynika, iż ogółem otrzymano zgłoszeń od wystawców ponad przewidywaną normę i Dyrekcja Wystawy zmuszona jest liczbę tę zmniejszyć przez ograniczenie wystawców poza pomorskich.

Należy zaznaczyć, iż jeszcze przed zamknięciem terminu zgłoszeń pawilony rolnictwa i przemysłu były zapełnione.

— **Jak wyglądają nowe znaczki pocztowe?** Wprowadzono już w obieg nowe znaczki pocztowe wartości 5, 10, 15 groszy. Znaczki posiadają u góry cyfrę i napis 5 gr. lub 15., u dołu zaś godło państwa i napis: „Poczta Polska". Znaczek 5 groszowy jest koloru zielonego i ma rysunek, przedstawiający ratusz w Poznaniu, znaczek 10 groszowy jest fioletowy i ma rysunek przedstawiający plac Zamkowy w Warszawie, znaczek 15 groszowy jest czerwony i posiada rysunek, przedstawiający Wawel.

Aż do zupełnego wyczerpania ważne są równorzędnie z nowymi, znaczki dawnej edycji tej samej wartości.

— **Otwarcie Bibljoteki T. C. L.** W dniu 21-go bm. odbyła się rzadka po wojnie uroczystość otwarcia Bibljoteki T. C. L. w naszem mieście, tembardziej zasługująca na podziw, że otwartą została placówka oświatowa poważna, bo bibljoteka o 1000 tomach.

W miejscowej szkole żeńskiej w pięknych dwóch pokojach bibljoteki wobec reprezentantów rządu i wszystkich miejscowych organizacyj społecznych i licznych zwolenników T. C. L. nastąpiło uroczyste otwarcie. Gospodarz miasta p. burmistrz Schwarz powitał licznie przybyłych reprezentantów i gości, a ks. Dyr. Ludwiczak przeciął taśmę i oddał społeczeństwu bibljotekę do użytku po poświęceniu i przemówieniu na temat znaczenia bibljotek jako placówek oświatowych.

Po przemówieniu następnie miejscowego proboszcza ks. Zakrysia i księdza prof. Żyndy

nastąpiła ogólna pogawędka i oglądanie bibljoteki i urządzenia.

Na szczególne uznanie zasługuje pełna poświęcenia praca kierownika szkoły żeńskiej p. Pelowskiego, który znakomicie i fachowo skatalogował książki bibljoteczne i zaprowadził znakomitą technikę wypożyczania.

Po dokonaniu uroczystości otwarcia zebrani zwiedzili jeszcze odbywającą się w Wąbrzeźnie wystawę terminatorów. Był to zaiste pożyteczny i piękny dzień, w którym miejscowe społeczeństwo złożyło hołd oświacie i kulturze narodowej.

— **Deszcz.** Wczoraj po poł. o godz. 5-tej spadł nareszcie upragniony deszcz. — Burza przeszła również nad miastem naszem. Piorun uderzył w zabudowanie majętności Sitno, wskutek czego spłonęła owczarnia i dom ogrodniczy. Szkód w inwentarzu nie ma.

— **Z wystawy.** Wczorajsza niedziela była ostatecznem dniem wynagrodzenia prac, wykonanych przez wystawców. Z ramienia Województwa przemawiał p. Barciszewski, z Izby Rzemieślniczej p. dyr. Grobelny, dalej przew. Komitetu p. red. Szczuka i inicjator wystawy ks. prof. Żynda. Szczegółowe sprawozdanie z dnia wczorajszego podamy w przyszłym numerze.

— **Zebranie Stow. Narod. Chrześć. Nauczycieli Szkół Powsz.** W niedzielę, dnia 17. V. br. odbyło się w hotelu pod „Białym Orłem" zebranie Stow. Narod. Chrześć. Naucz. Szkół Powsz. w Polsce, na którem był obecny p. poseł Nowicki.

Zebranie zagaił o godz. 3 po południu prezes stowarzyszenia, p. Nałęcz, witając zacnego gościa, oraz licznie zebranych członków nietylko koła miejscowego, lecz także kół miasta Golubia i Kowalewa. Po odczytaniu protokołu ostatniego zebrania przystąpiono do głównego punktu obrad, którym był wykład p. posła Nowickiego. Prelegent referował przedewszystkiem o przebiegu prac Komisji Oświatowej nad ustaleniem „Pragmatyki nauczycielskiej", wyjaśniając między innemi szczegółowo przewidziane w niej warunki stabilizacji nauczycieli. W dalszym ciągu swej mowy uwzględnił p. poseł również dwie aktualne obecnie sprawy w Min. W. R. i O. P., tj.

1.) sprawa szkolnictwa na Pomorzu.

2.) zajście w gimnazjum im. Lelewela w Wilnie.

W ciągu dyskusji, następującej po wykładzie, udzielał p. poseł Nowicki jeszcze wyjaśnień na rozmaite zapytania, stawiane mu przez członków zgromadzenia. —

Przechodząc do spraw organizacyjnych stowarzyszenia, zawiadomił p. poseł, że w czasie feryj Zielonych Świąt odbędzie się zjazd członków Stow. Narod. Chrześć. Naucz. Szkół Powsz. w Polsce w Chojnicach i zachęcał zgromadzonych do czynnego w nim udziału. Pozatem nakłaniał nauczycielstwo do zwiedzenia przygotowującej się wystawy przemysłowej w Grudziądzu, — oraz do udziału w nauczycielskiej wycieczce krajoznawczej, która odbędzie się w czasie wakacyj. — Jako delegatów na zjazd w Chojnicach wybrano następnie z naszego koła:

1.) p. inspektora szkolnego Reiske'go,

2.) p. A. Ługiewicza.

Po wyczerpaniu ostatniego punktu obrad, przeznaczonego na wolne głosy, zamknięto zebranie i udano się na miejsce wystawy, celem wspólnego zwiedzenia prac uczniów rzemieślniczych naszego powiatu.

Uwaga: W ostatniem sprawozdaniu zapomniano nadmienić, że w skład zarządu koła powiatowego wchodzi z Golubia jako wiceprezes p. Górski.

— **Kurs pielęgniarek przeciwgruźliczych w Warszawie.** Z inicjatywy Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej, oraz według jego kosztem — przystępuje Warszawskie Towarzystwo przeciwgruźlicze (Warszawa, ul. Mazowiecka nr. 5) w pierwszych dniach czerwca b. r. do otwarcia kursów dokształcających, celem przygotowania zastępu wyszkolonych opiekunek zdrowia do przychodni przeciwgruźliczych dla dzieci i młodzieży, których Min. Pr. i Op. Sp. otworzy w najbliższym czasie około 20 w różnych okolicach kraju. Kandydatki winny posiadać wyszkolenie pielęgniarskie, otrzymują koszty przejazdu III-ciej klasy do i z Warszawy, mieszkanie i utrzymanie podczas kursu od Warszawskiego Towarzystwa Przeciwgruźliczego. O bliższe szczegóły należy się zwracać do wspomnianego T-wa. Wnioski z wyszczególnieniem kwalifikacyj należy przesłać najpóźniej do 31 maja b. r. do właściwych Starostów wzgl. Magistratu w Toruniu i Grudziądzu.

— **Tczew.** (Nieprzyjemna przygoda wycieczkowicza.) Pewien mieszkaniec Tczewa, urządziwszy wycieczkę w okolicę Gorzędzieja, nad brzegiem Wisły zdjął żakiet i kapelusz i położył się na trawniku. Kiedy po krótkiej drzemce wstał, spostrzegł ku wielkiemu zdumieniu, że nie było żakieta, kamizelki i kapelusza. Jakiś amator cudzej własności wykorzystał jego drzemkę i zniknął z rzeczami, nie wiadomo, w jakim kierunku. Dochodzenie zostało wdrożone.

— **Chojnice.** Za napad, dokonany w nocy dnia 3 stycznia br. na jednego z tutejszych urzędników policyjnych skazał sąd okręgowy w Chojnicach dnia 18 b. m. braci Józefa i Jana Kucharskiego każdego na 1 rok i dwa dni więzienia, a Lewickiego na jeden rok więzienia — wszyscy z Czerska.

Płużnica, 24. V. 25. Około 6 godziny po południu nawiedził naszą okolicę grad wielkości grochu, który uszkodził częściowo zimowe plony. Deszcz, który spadł dopomógł roślinom wiosennym.

Czaple, 20. V. 25. (Nieszczęśliwy wypadek) Stanisław Bogdański przejeżdżając klacz, która się zlękła i spadł nagle na ziemię natrafił na kamień złamał prawą rękę, cierpiąc ból wielki.

— **Bydgoszcz.** (Aresztowanie amerykańskiego mordercy.) W „Dzienniku Bydgoskim" ukazało się niedawno ogłoszenie, że kto będzie się kształcić w amerykańskim systemie pracy biurowej u pewnego „amerykańskiego pedagoga" i przyśle na odpowiedź (!!) dwa złote, temu się świetna otwiera przyszłość.

Jeden z członków redakcji, po przeczytaniu tego inseratu doszedł do wniosku, że poza tem ogłoszeniem kryje się jakiś szantarzysta — zawiadomił przeto policję o swoich domysłach. Badania dały nadspodziewane rezultaty.

Tego niecodziennego „pedagoga" aresztowała policja w osobie niejakiego Kawacińskiego, przybłędy z Ameryki, ściganego przez tamtejsze władze za zbrodnie morderstwa.

Dalsze dochodzenia wykazały, że ów Kawaciński jeszcze przed wyjazdem do Ameryki, grasował w Bydgoszczy i dopuścił się tu licznych oszustw. Kawaciński po odbyciu kary za oszustwa tu popełnione, wydany zostanie sądom amerykańskim.

— **Żnin.** (Krwawy obrachunek z narzeczoną.) W majątku Paryż, powiat żniński, pracował J. Grygorewicz, Ukrainiec. Zakochał się beznadziejnie w pannie Helenie Skrobaczównie i chciał ją poślubić. Gdy Helena odmówiła mu, zrozpaczony Grygorewicz zabija swoją narzeczoną wystrzałem z rewolwera, poczem sam odbiera sobie życie.

— **Odolanów.** (Uderzenie gromu. Dnia 11. bm. uderzył piorun w zabudowania Ludwika Fabrowskiego w Szklarce Przygodzickiej i zniszczył stodołę i chlew, a w nim także kozę wdowy Drobnicy. Krótko po tem uderzył piorun w dom gospodarza Golińskiego w Szklarce Myślniewskiej i zniszczył jego dom, chlewy i stodoła. Spaliły się także trzy świnie.

Notowanie Giełdy Zbożowej w Pozaanie

z dnia 22. V. 1925 roku.

Ceny w złotych loco Poznań za 100 kg. w ładunkach wagonowych.

1. Żyto	28.90 — 29.90
2. Pszenica	35.50 — 37.50
3. Ospa żytnia	23,00 —
4. Owies	— 30.40
5. Jęczmień brow.	29.00 — 31.00
6. Mąka żytnia 70%	39.50 — 41.50
7. Mąka pszenna 65%	53.50 — 56.50
8. Siano luźne	4.75 — 5,75
9. „ pras.	7.20 — 8.20
10. Ziemniaki fabr.	—
11 Słoma żytnia luź.	2.00 — 2.20
12 „ „ pras.	3.00 — 3.20
14. Jęczmień	
15. Ospa pszenna	21.25 —

Usposobienie spokojne.

Poznański targ na bydło.

Dnia 22. V. 1925 r. spędzono na targowisko Rzeźni Miejskej — wołów, — buhaji — krów 22, bydła 426. świń 140, cieląt 16, owiec

Płacono za 100 kg żywej wagi.

Za bydło rogate	I kl.	84 — 86 „
„ „	II kl.	72 74 „
„ „	III kl.	56 — 60 „
„ cielęta	I kl.	80 — 56 „
„ „	II kl.	68 — 72 „
„ „	III kl.	— 60 „
świnie	I kl.	— 104 „
	II kl.	92 — 96 „
„ „	III kl.	90 —104 „
owce	I kl.	68— „
„	II kl.	58 — 60 „

Przebieg targu spokojny.

Giełda warszawska

w złotych i groszach.

WARSZAWA, 22. V. 25 r.

Dolary	5,17 zł.
Funty ang.	25,20 „
100 Frank. franc.	26,74 „
100 Frank. belg.	26,01 „
100 Frank. szwajc.	130, „
100 Lirów włosk.	21,10 „
100 Koron czesk.	15,38 „

RUCH TOWARZYSTW

— **Wąbrzeźno.** Baczność „Moniuszko!"

Walne zebranie Tow. śpiewu „Moniuszko", odbędzie się we wtorek, dnia 26 maja br. o godz. 8-mej wieczorem w zwykłym lokalu.

O liczny udział prosi Zarząd.

Drukiem i nakładem „Głosu Wąbrzeskiego" w Wąbrzeźnie. — Redaktor odpowiedzialny B. Szczuka w Wąbrzeźnie.

Wiadomości urzędowe
miasta Wąbrzeźna.

Ogłoszenie.

Niniejszem podaje się do publicznej wiadomości, że w Wąbrzeźnie odbędzie się wtórna legalizacja narzędzi mierniczych.

Jak wynika z Orędownika Urzędowego powiatu Wąbrzeskiego, z dnia 17 stycznia 25r. **od dnia 28 maja 1925 do dnia 24 czerwca 1925 r.** w jednym z szałasów położonych na byłem targowisku dla koni luksusowych przy ul. Matejki, odbędzie się w Wąbrzeźnie wtórna legalizacja narzędzi mierniczych przez lotny Urząd Miar.

Wszyscy, posiadający narzędzia miernicze, którzy nie skorzystają z sposobności pobytu Lotnego Urzędu Miar w Wąbrzeźnie i nie zgłoszą narzędzi mierniczych w wyznaczonych dniach, będą zmuszeni posłać swoje narzędzia miernicze do właściwego **stałego** Urzędu Miar.

Niestosujący się do obowiązku wtórnego legalizowania narzędzi mierniczych podlegają karze grzywny 150 zł. (stopięćdz. zł. a narzędzia miernicze, posiadane lub przez nich przechowywane, zostaną skonfiskowane wzgl. uniemożliwi się ich używanie.

Wtórne legalizowanie wszystkich łatwo przenośnych narzędzi mierniczych, jak przemiarów, pojemników, odważników i wag, musi się odbywać w lokalu lotnego Urzędu Miar, na ten cel przeznaczonego i tam należy przedmioty te dostarczyć.

Jeżeli właściciel przesyła swe narzędzia miernicze przez posłańca, powinien dostarczyć karteczkę, zawierającą nazwisko i imię, miejsce zamieszkania i dokładne określenie mieszkania właściciela.

Zgłaszanie narzędzi mierniczych do lotnego Urzędu Miar ma się odbyć w godzinach przedpołudniowych. Do wag dołączone powinny być przynależne do nich talerze etc. Wszystkie narzędzia miernicze powinny być należycie oczyszczone i suche. Urzędnicy legalizacyjni otrzymali polecenie nieprzyjmowania narzędzi mierniczych nieoczyszczonych.

Opłata za czynności lotnego Urzędu Miar opłaca się przed odebraniem narzędzi mierniczych.

Wąbrzeźno, dnia 22 maja 1925 r.

Zarząd Policyjny
(—) SCHWARZ, burmistrz.

Zachodzą wypadki, że kandydaci na nabywców osad anulacyjnych odstępują, względnie sprzedają takowe osobom innym.

Powiatowy Urząd Ziemski w Toruniu, przestrzega przed zawieraniem podobnych transakcyj, gdyż zostaną odebrane, przez co nabywca zostanie narażony na straty materjalne.

Komisarz Ziemski.

Ugodą sądową z 30 kwietnia br. do 4 B 5124 zobowiązał się oskarżony WŁADYSŁAW KUJAWA do zamieszczenia ogłoszenia:

Odwołuję

zarzut uczyniony Panu GAJEWSKIEMU jakoby fachowe wiadomości jako elektrotechnik nabył odemnie

KUJAWA

Ponieważ ogłoszenie KUJAWY w numerze 55 Głosu Wąbrzeskiego jest przekręcone i niezgodne z treścią ugody sądowej, przeto zamieszcza niniejsze na jego koszt pełnomocnik P. GAJEWSKIEGO

Dr. JĘDRKIEWICZ, adwokat i notarjusz.

Nadmierną otyłość

usuwa herbata ziołowa Baldur, aptekarza Schlechta, zupełnie nieszkodliwa. Niezwłoczna strata wagi. Pomaga przemianie materji i trawieniu. Prospekty gratis. Cena pudełka 3.50, 4 pudełka 12 zł. Dr. GEBHARD & Co. Gdańsk. Am Leegetor 15.

Licytacja przymusowa.

W środę, dnia 27 maja br. o g. 10 przed poł. sprzedawane będą w drodze przymusowej licytacji najwięcej dającemu za natychmiastową opłatą na rzecz zaległych składek Powiatowej Kasy Chorych aresztem obłożone następujące rzeczy.

30 kop trzciny, płaszcz zimowy, 10 par butów, krowa, 20 ft. przędzonej wełny, 3 pasy zapędowe ze skóry a) 17,70×0,14 m. b) 12,20×0.11 m. c) 18,30 razy 0,095 m. i szafa ogniotrwała, biurko ciemne, biurko jasne, koc, 20 cbm 30 mm. desek, kanapa, biurko, krzesło.

MAGISTRAT.
Kowalewo.

Ogłoszenie.

Dnia 28 maja o godz. 12 w poł. u Bujaka, odbędzie się licytacja prawa

polowania

na terenie gm. W. Rychnowo obszar 3.000 morg

Sołtys.

Kryty powóz

w dobrym stanie sprzedam na dogodnych warunkach
albo zamienię na również dobrą bryczkę, kolor obojętny.

X. Kropiewski, proboszcz
Kruszyn, tel. Konojady 12.

Pałac Swietlnych Obrazów

hotel „Dwór Wąbrzeski“, wł J. Kaczyński.

WTOREK

Dla Wąbrzeźna będzie wielka niespodzianka! Uczta jakiej jeszcze nie było

OPERETKA FILMOWA

Dziewczę z Pontecuculi

Najnowsza operetka filmowa w 6-ciu aktach, pełna słonecznego humoru i radości życia z przepychem wystawy i bogactwa melodji.

Najnowsze tańce — Shimmy — Jawa itd. — Muzyka Jazz-Bandy

Cała publiczność, znajdująca się w kinie, bierze współudział przy wykonaniu najpopularniejszego dziś SHIMMY:

„To straszna plajta, to wściekła plajta“
„Ach to okropny czas, aż bierze strach“
„A to ci plajta, okropna plajta“
„I kto przypuścić mógł, że będzie krach“

Spiew wykonują artyści scen warszawskich.

Ceny nieco podwyższone.

Licytacja

tegorocznego zbioru z drzew owocowych przy szosach powiatowych powiatu wąbrzeskiego.

1)	Wąbrzeźno—Ryńsk	czereśnie około	9,2 km.
2)	Ryńsk — Sierakowo	„ „	6,4 „
3)	Ryńsk — Orzechowo	„ „	2,2 „
4)	Zieleń — Stary Zieleń	„ „	1,2 „
5)	Wąbrzeźno — Osieczek	„ „	8,3 „
6)	Niedźwiedź — Tokary	„ „	5,5 „

W piątek, dnia 29 maja br. o godz. 10-tej przed poł. będą wydzierżawione drzewa owocowe przy wyżej wymienionych szosach powiatowych w całości lub częściowo w gmachu Starostwa Wąbrzeskiego kancelarja nr. 8, gdzie można godzinę przed licytacją zaznajomić się z warunkami dzierżawy. Uprasza się reflektujących na dzierżawę, aby w powyższym terminie stawili się osobiście lub podali pisemne wnioski.

Kaucja licytacyjna wynosi 50 złotych.

Przew. Wydziału Powiatowego.

Poszukuję natychmiast zaufanego

kowala

który zarazem obsługiwać może parową młockarnię

Lange, Czystochleb.

Przybłąkał się mały

PROSIAK

i jest do odebrania za zwrotem kosztów u

Biliczkowskiej, Podpluskowęsy
przy Kowalewie.

Na sprzedaż

posiadłość

43 morgi ziemi
blisko miasta bez długu, dobre budynki żywy i martwy inwentarz
cena 19 tysięcy zł.

Reider, Wąbrzeźno.

Wyprzedaż z powodu przeprowadzki.

Aby umożliwić mojej Szan. Klijenteli zaopatrzenie się w najlepszy i najtańszy towar urządzam

od wtorku 26 bm. do 4 lipca br.

tanie dni wyprzedaży.

Na zakupione w tym czasie towary udzielam **10 do 20 proc. zniżki.**

FELIKS KLIMASZKA Skład artykułów męskich i towarów krótkich. **Wąbrzeźno, ul. Hallera.**